

MEZINÁRODNÍ NORSKÝ BESTSELLER

JØRGEN

BREKKE

TERTIA
APUSP
RVN TA
BYLA

ŘÍŠE

MILOSTI

Prolog

Pod postelí nejsou žádné příšery.

Snaží se dýchat klidně, být potichu. Nesmí vydat ani hlásku. Pak ho ten zuřivec možná nenajde, možná se otočí a odejde. Přeje si to ale doopravdy? Jestli teď ten člověk zmizí, vezme s sebou maminku.

Chlapec zahlédl jen paži v rukávu ze silné látky, z podobné jako montérky, které tatínek nosí, když opravuje kolo nebo doma něco kutí.

Dílky vesmírné lodi, kterou skládal skoro celý týden, se válí po podlaze. Pár jich odlétlo až ke kraji postele, pod kterou se schovává. Když se vrátil do ložnice, shodil vesmírnou loď ze zeleného plastového stolku, který s tátou koupili v IKEA. Bojí se, že ten šílenec o patro níž zaslechl, jak se kousky lega s rámusem rozlétly na všechny strany. Těsně před jeho obličejem na něj tmavýma očima prázdně zírá figurka Luka Skywalkera, kterou si tak dlouho přál a kterou zrovna dostal od rodičů k narozeninám.

Zahlédl jen paži a páčidlo, které maminku zasáhlo těsně nad uchem. Hlava jí odlétla dozadu, jako by byla hadrová panenka. Útlý krk tak bledý. Kulaté kapky krve jako by se vznášely ve vzduchu. Ani nehlesla, když se svalila na podlahu, a kdyby o krok neustoupil, spadla by na něj. Ve dveřích se objevil stín. Nedokázal se na něj podívat. Neví,

jestli je to muž nebo žena. Ví jen, že jim ta osoba chce ublížit. Na okamžik, ne delší než hluboké nadechnutí, mu blesklo hlavou, že musí maminku chránit. Ale pak ta postava vešla dovnitř a chlapec uviděl páčidlo. Bylo od krve. Od maminciny krve. Otočil se a utekl.

Musím dýchat pomalu, říká si. Neslyšně.

Zaslechne kroky na schodech, těžké kroky, jako tatínkovy. Že by to byl on? Vrátil se tatínek domů právě včas, aby je zachránil? Kroky se zastaví na vrcholu schodiště. Chlapec se snaží zadržet dech. Svírá se mu hrdlo. Pak ty kroky zaslechne znovu. Míří přímo k němu.

Na podlaze se objeví dvě nohy. Cestou k posteli dupnou na zbytky vesmírné lodi a úplně ji rozšlápnou.

Pod postelí žádné příšery nejsou. Jedna však stojí nad ním. Postava se pomalu sklání. Chlapec slyší, jak se přibližuje cizí dech. Pak se ozve hlas:

„Jsem všude.“

Něčí ruka ho popadne za vlasy a vytáhne ho zpod postele. Nekřičí, napadne ho jediná věc: Teď půjdu za maminkou.

Část 1

Muzeum Edgara Allana Poea

„Bůh je pochopitelná sféra, jejíž střed je všude a obvod nikde.“

Alain de Lille, cca. 1100

Bergen, září 1528

O Bergenu toho žebravý mnich slyšel pramálo dobrého a ještě méně o Norsku, zemi, kde se kdysi narodil, ale na kterou se příliš nepamatoval. Říkalo se, že je to ztracená a větrem ošlehaná země. Na dalekém severu ležela města daleko od sebe. Ale Bergen dosahoval alespoň určité velikosti, a jestli se tu lazebník usadil, znamenalo to, že u místních chlapců našel to, co hledal.

Přicestoval z Rostocku na lodi, kterých kdysi hanza vlastnila spoustu, a několik z nich se ještě v těchto severně položených vodách plavilo. Jednalo se o dobrá plavidla, nemohla se ale rovnat nizozemským a anglickým obchodním lodím. Loď převážela mouku, sůl a spoustu soudků piva, z nichž si mužstvo během plavby hojně dopřávalo. Poslední večer plavby přepadl jeden námořník během hlasité opilecké rvačky na přídi přes okraj a utopil se. Na lodi se rozhostila pochmurná nálada, protože utopenému námořníkovi bylo jen čtrnáct let a ostatní ho měli rádi. Žebravý mnich tak úplně nechápal proč. Nemohl si pomoci, ale celé ho to trochu pobavilo. Utopený mladíček

každíčkou noc vyváděl a mnich sotva zamhouřil oka. Díky jedné nečekaně vysoké vlně ale dorazil do Bergenu odpočatý. Vše bylo tak, jak mělo. Život námořníka je krátký a plný prostopášností. Málokdo bude toho přřavého ožralého podvratáka doopravdy postrádat.

Vpluli do přřstavu nazývaného Vågen a námořníci horlivě skasávali plachty a hledali kotviště. Byl podzim, ale v horách nad městem se už usídlila zima. Napočítal sedm vrcholů, všechny měly tenkou bílou čepici. V přřstavu poprchávalo a každíčká kapka vykreslila na tmavé vodní hladině neporušené kruhy.

Mnich klouzal pohledem po městě. Žilo v něm sotva deset tisíc duší. Kromě Bergenhusu, pevnosti při vstupu do přřstavu, několika kostelů a ojedinelých honosných domů byl celý Bergen postaven výlučně ze dřeva. Tolik dřevěných domů pohromadě nikdy dřív neviděl. Dokonce i hradby vypadaly, že jsou pouze dřevěné. Poslední kus cesty ke kotvišti se bavil představou, jak rychle by tohle město hořelo, kdyby došlo k požáru.

Na přřstavní hrázi vyrovnal účet s kormidelníkem a zavěsil svůj kožený měšec na opasek, který držel kutnu na místě. Žebravý mnich s těžkým měšcem. Poutník jako on byl čas od času nucen přřstupovat k zásadám bratra Františka trochu volněji. Ušetřil si tak zbytečné zastávky a okliky.

Kormidelník mu popřál šťastnou cestu a vydal se směrem k obchodní stanici, kde měl v plánu obchodovat a obstarat si něco k jídlu. Žebravý mnich vnímal hlad, který ho provázel celou cestu z Rostocku. Čerstvé jídlo ale muselo ještě chvíli počkat.

Pořadí je nejdůležitější, pomyslel si. Ta slova ho naučil mistr Alesandro. Mistrova slova se sice týkala toho, jak se pitvá mrtvola, ne toho, jak něco rychle vyřídít v neznámém městě, i tak se mu ale hodila.

Většina věcí, které Alessandro říkal, se dala použít v různých situacích. A pořadí bylo opravdu důležitější než cokoliv jiného, pokud má město opustit s kořistí, pro kterou přijel.

Nejprve si ale zjistí, jak se dostane z města.

Až se zmocní nožů, vydá se na sever do Trondheimu. Proto se poohlížel po norských lodích. Toho odpoledne jich v Tyskebryggen příliš neviděl, ale žena, která obcházela lodě s vozíkem a snažila se námořníkům prodat koláče, mu pověděla, že řada norských lodí kotví na druhé straně zálivu. Jak tam tak stál a poslouchal dlouhý a poměrně zmatený popis, jak nejjednodušeji obejít záliv Vågen, překvapilo ho, jak rychle se mu vybavuje norština. Opustil Norsko před čtrnácti lety a jediné, co z té doby úplně nezapomněl, byla mateřština a matčin obličej.

Koupil si od ženy koláč a poděkoval za pomoc. Příliš se mu nezamlouvalo, že bude muset obejít celé město, než vše zařídí. Co když narazí na lazebníka a on ho pozná? Zdálo se však, že nemá na vybranou. Dohlédl na široké plachetnice, veslice s plachtami a pramice uvázané na druhé straně. Právě tahle malá plavidla převážela lidi a zboží podél pobřeží téhle hornaté země. Přetáhl si kutnu přes hlavu a vykročil.

Říká se sice, že městský vzduch osvobozuje, dobře však nevoněl. Po několika dnech na moři téměř zapomněl, jak může pach města člověka udeřit do nosu. Bergen nepředstavoval žádnou výjimku, právě naopak, obvyklý zápach splašků, stoky a hniloby zde doplňoval slabší zápach zkažených ryb a shnilého dřeva. Když procházel uličkami čtvrti Vågsbunnen, měl nutkání zacpat si nos, ale potlačil ho. Nechtěl nijak upoutat pozornost, a tak šel s pohledem upřeným do země a nedíval se kolemjdoucím do očí.

Když se dostal na druhou stranu zálivu zvanou Strandsiden, lidí ještě přibýlo. Tady všichni mluvili zpěvavou norštinou. Domy byly menší a domácí zvířata na drnových střeších početnější. Doptal se na cestu k obchodní stanici, která se věnovala obchodu v oblastech severně od Bergenu.

„Ne, zítra ráno žádná z mých lodí neodplouvá,“ prohlásil obchodník malého vzrůstu a skepticky na něj pohlédl. Blížil se k padesátce. Stál v tmavém skladišti ve svém domě, mezi soudky a hromadami sušených ryb. Jeho kůže se vyznačovala stejnou šedobílou barvou jako ryby a mezi jednotlivými slovy si odplivoval na dřevěnou podlahu.

„Proč šedý bratr jako ty tolik spěchá?“

„Jsem šedý bratr s úkolem. A jsem taky šedý bratr, který může zaplatit,“ odpověděl mnich a začal uvolňovat měšec s penězi visící na opasku.

„Někdo by možná řekl, že v tom případě nejsi šedý bratr,“ podotkl obchodník suše, ale žebravý mnich si všiml, že těžký váček a zvuk mincí na něj udělaly dojem.

„Zítra ráno odplouvá jedna loď na Austrátt. Není sice moje, promluvíím ale s kormidelníkem. Musím tě však varovat. Vlastní ji jedna urozená paní, která šedé bratry nemá zrovna v lásce. Bude lepší, když loď opustíš dřív, než dorazí na Fosen,“ pokračoval obchodník.

„To mi vyhovuje. Netoužím pobývat u velmožů, kteří se zřekli svaté křesťanské víry. Věř mi, že takových jsem v německých zemích potkal víc než dost,“ odpověděl mnich přesvědčivě a slíbil, že dobře zaplatí za cestu i za to, že se kormidelník vzepře bezbožnosti své paní a pustí na palubu pravého křesťana.